

II.

Dr. Laubhaimer Ferencz

a hittudományi kar ezidei dékanjának a lelépett nagyságos Rectorhoz intézett Beszéde.

A lefolyt egyetemi tanév, melynek képét Nagyságod imént teljes hűséggel tárta fel előttünk, ha nem is hozta még meg főtanodánknak azt, mit sokan majdnem nyugtalanul vártak, ha nem is volt az annyiszor hangoztatott teljes átalakulás, a reformoknak azon éve, amelyekről Nagyságod székfoglaló beszédében amily találólag ép oly ékesszólóan értekezett: még sem volt áldás, termékenység nélkül.

Aminek a Nagyságodat környező működésében gyámolító egyetemi hatóságok folyton tanui voltak, arról ma a főtanodai tágabb közönség Nagyságod rectori bucsubeszédéből meggyőződhetett.

Kiben csak a rendkívüli események és eredmények szemkápráztató jelenségei képesek érdeket kelteni, az természetesen nem érti meg a csendes tevékenység a reclame zaját kerülő működés áldását; de a higgadtan és igazságosan mérlegelő, ha csak a Nagyságod által élénk terjesztetteket méltatja is figyelemre, a hiven teljesített kötelesség elismerését nem tagadhatja meg Nagyságodtól.

Pedig nem csekély az, mi a kötelesség határain túl terjedő kétségen kívül supererogatorius érdemét képezi, mit felemlíteni a szerénység Nagyságodnak tilt, sőt nekem is, ha azt sérteni nem akarom. Van azonban, miről hallgatnom mai tisztelnél fogva nem szabad, mert reá illik: ex uno disce.

Ritkán történik, hogy valaki úgy mint Nagyságod az egyetemi rangfokokat minden lépcsőin keresztül feljusson egész a csucsig . . . Nagyságod sok kitüntetésben részesült, de meg vagyok arról győződve, hogy nincs azok között egy sem, melynek a ma letett rectori méltóságnál nagyobb becset tulajdonítana. És ime! a legértékesebb a legbecsesebbtől idő előtt volt kész Nagyságod megválni, mert egy intézkedésben sérelmet látott azon karra nézve, melynek kebeléből emeltetett az egyetem elnöki székére. Nem annyira Nagyságod elhatározásának eredménye az, minek becsét tulajdonítunk, hanem az elhatározás maga méltó arra, hogy emléke megmaradjon.

Valahányszor Nagyságod ünnepélyes alkalmakkor szót emelt — szólott pedig ékesen és szavait élvezettel hallgattuk mindig — a karok összetartozásának, a szükséges testvéries összeköttetésnek iparkodott nemcsak kifejezést adni. Nem tudom sejté e Nagyságod hogy az el- és kisajátítás e sajátságos korában fognak találkozni olyanok is, kik a százados kapcsolat felbontását és a legidősb testvér kiküszöbölését az ősi örökségből épen az egyenlőség hangzatos czimén fogják követelni? Bármint legyen, ajánljuk Nagyságod értekezéseit nekik az elmélkedés tárgyául, hogy megszívleljék, miszerint „a reform, mely a jogokat tapossa . . . aligha halad az igazságos reform ösvényein, hanem az

önkény lábain lépdel.“ Különben épen az összetartozásnak azon legbensőbb érzete, melyet Nagyságod oly dicsérendő buzgalommal ápolt, és amelynek számos alkalommal nyilvánult fényes bizonyítékait idézhetném, leend közös jogaink és érdekeink egyik legbiztosabb támasza és védpajzsa.

Ha Nagyságodnak a lefolyt évbéli munkásságát és páratlan szorgalmát tekintjük, tisztelettel kell meghajolnunk a lankadást nem ismerő buzgalom előtt. Aki tudta, hogy Nagyságod egy szaklap vezetésén, és egyéb irodalmi munkán kívül egy tekintélyes társulat ügyeit mint alelnök intézi, talán aggódva kérdehet magától, ha valjon mindezekon kívül az egyetem kormányzatának súlyát vállalai elbirják e? Tettek adtak e kérdésre kielégítő választ, mert ügyeink nem csak hátramaradást nem szenvedtek, hanem kezeltettek azon lelkes buzgalommal, melyre csak a hivatás tökéletes átérzése képesít. Nagyságod a munka fel- és kiosztás elnöki jogánál fogva önmagán könyíthetett volna anélkül hogy másokat tulterhelne, de amint az akadémiai tanács üléseinek jegyzőkönyvei mutatják, még ez előnyt sem engedé meg önmagának.

Nagyságod, ki már mint tanuló, később mint tudor és tanár diszére iparkodott válni egyetemünknek, 11 évvel ezelőtt kitüntető meghívás folytán újra szorosabb kapcsolatba lépett főtanodánkkal. Azóta mint a hittani kar tanára és egy izben dékánja, végre a most lefolyt évben mint az egyetem Rectora lerótta bőven mindazon tartozást, melyre ily körülmények között az alma mater hű fiai részéről számolhat, de viszont részesült mindazon kitüntetésekben, osztályosa volt azon méltóságoknak, melyeket az egyetem adhat.

Midőn most eme szorosabb kapcsolatból végleg kilép Nagyságod és körünkből távozik, a dicsően megfutott pálya végén azon ohajtással végzem — és tudom hogy e kívánatra az universitas docens et discens százszoros viszhangja válaszoland — hogy a hivataláról lelépő nagyságos Rectort a m. kir. egyetemnek évtizedeken át hű fiát, és érdekeinek mindig legbuzgóbb védőjét, bármily működési kört jelöljön is ki a Gondviselés a jövőben fényes tehetségeinek érvényesíthetőségére, a Mindenható bőven halmozzon el áldásaival.